

MĖSA / MEAT

Statistikos departamento prie LRV duomenimis, per 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesius, palyginti su atitinkamu 2007 metų laikotarpiu, gyvulių ir paukščių supirkta apie 10 proc. mažiau: kiaulių – 16 proc., galvijų – 17 proc., avių ir ožkų – 27 proc., o paukščių – 5 proc. daugiau. Tačiau mėsos vartojimas nemažėjo, nes daugiau buvo perkama gaminių nei žalios mėsos (1 lentelė). Šalies rinkoje jautienos ir kiaulienos bei jų gaminių realizuota 11 proc. daugiau.

1 lentelė / Table 1

Mėsos gamyba ir realizacija 2007 ir 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais

Meat production and sales in January–September 2007 and 2008

Mėsos rūšis, gaminys <i>Kind of meat, product</i>	Gamyba, t <i>Production, t</i>			Realizacija vidaus rinkoje / Sales in domestic market					
				t			tūkst. Lt		
	2007	2008	%	2007	2008	%	2007	2008	%
Jautiena <i>Beef</i>	53895,2	50797,6	94,3	10933,4	8818,0	80,7	80836,3	81047,4	100,3
Kiauliena <i>Pork</i>	70595,1	65927,7	93,4	48490,6	54957,8	113,3	315141,7	410485,9	130,3
Kiauliena, sūdyta, rūkyta ir džiovinta <i>Pork, salted, smo- ked, dried</i>	9229,0	12701,4	137,6	8779,3	11827,4	134,7	88718,7	134502,3	151,6
Jautiena, sūdyta, rūkyta ir džiovinta <i>Beef, salted, smo- ked, dried</i>	105,9	152,2	143,7	100,9	113,6	112,6	2566,3	3205,2	124,9
Dešros <i>Sausages</i>	43537,3	48826,8	112,1	41192,1	44977,2	109,2	321237, 1	398868, 8	124,2
Kiti kiaulienos gaminiai <i>Other pork products</i>	8222,0	10101,2	122,9	7535,6	8944,7	118,7	62158,0	82148,5	132,2
Kiti jautienos gaminiai <i>Other beef products</i>	956,3	1239,5	129,6	729,2	873,1	119,7	6739,0	9467,5	140,5

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Didėjo jautienos ir kiaulienos importas. Per 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesius mėsos eksporto ir importo balansas buvo neigiamas (2 lentelė), nes mėsos ir gyvulių importas vertine išraiška išaugo 1,5 karto, o eksportas – tik 18 proc. 1,8 karto padidėjo kiaulienos importas. Kiaulių eksportuota 1,5 karto daugiau.

Gyvulių ir mėsos kainų tendencijas visuose rinkos segmentuose geriausiai atspindi kainų indeksų palyginimas (3 lentelė).

Gyvulininkystės ir paukštininkystės produkcijos eksportas bei importas
2007 ir 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais, tūkst. Lt
Export and import of animal and poultry output in January–September 2007 and 2008

Produkcija / Output	Eksportas / Export			Importas / Import		
	2007	2008	%	2007	2008	%
Jautiena / Beef	182,3	184,8	101,4	21,7	31,8	146,5
Kiauliena / Pork	20,1	23,8	118,4	183,5	338,4	184,4
Paukštiena / Poultry meat	82,9	78,4	94,6	100,7	93,6	92,9
Produktai iš mėsos / Meat products	39,3	53,2	135,4	71,7	87,7	122,3
Gyvi gyvuliai / Live animals	147,3	220,5	149,7	37,8	63,5	168,0
Iš viso / Total	471,9	560,7	118,8	415,4	615,0	148,1

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė.

Galvijų ir kiaulių supirkimo, mėsos produktų didmeninių ir mažmeninių kainų indeksai
2008 metais

The indices of purchase prices of cattle and pigs and of wholesale and retail prices of meat products in 2008

Kainos/mėnesiai Prices/months	2007, palyginti su 2006, proc. 2007 compared to 2006, %					2008, palyginti su 2007, proc. 2008 compared to 2007, %								
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Kiaulių supirkimo Pig purchase price	-4,4	-4,5	9,5	6,0	17,8	23,9	8,4	18,0	16,1	22,5	34,2	22,0	29,7	31,6
Galvijų supirkimo Cattle purchase price	-0,9	-8,5	0,5	5,1	16,8	27,4	30,6	5,9	28,7	22,3	25,7	25,2	19,2	23,1
Mėsos ir jos produktų didmeninė Wholesale price of meat and meat products	5,0	5,1	7,4	9,4	11,5	14,0	16,3	18,4	17,8	14,4	19,1	17,5	20,7	18,7
Mėsos ir jos produktų mažmeninė Retail price of meat and meat products	8,9	9,9	11,7	10,9	11,8	14,5	18,1	19,3	19,1	19,2	22,3	22,3	23,5	23,0

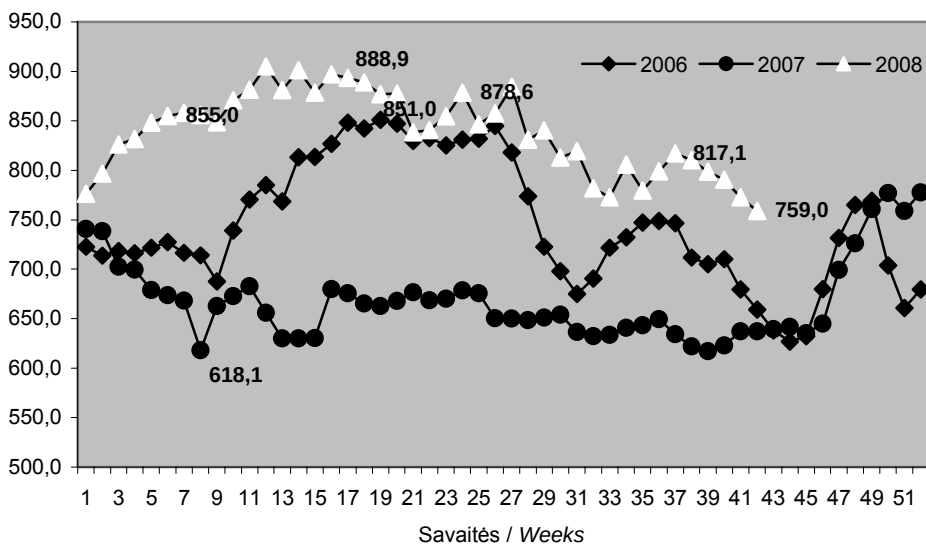
Šaltiniai: Statistikos departamento prie LRV ir ŽŪMPRIŠ duomenys.

Ir galvijų, ir kiaulių vidutinės supirkimo kainos 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais augo 22–25 proc., ir tai turėjo lemiamos įtakos didmeninių ir mažmeninių kainų augimui. Supirkimo kainos buvo didžiausios per paskutiniuosius 5 metus. Jų kilimą lėmė išaugusios pašarų kainos ES šalyse. Vien per 2008 metų analizuojamą laikotarpį galvijų pašarų kaina pakilo 36 proc. Kadangi pašarai žolėdžių gyvulių ūkiuose sudaro apie 40 proc. visų išlaidų, supirkimo kainos vien dėl šios priežasties turėjo išaugti 12–15 proc.

Statistikos departamento prie LRV duomenimis, per 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesius skerdyklos ir mėsos perdirbimo įmonės supirko 133,5 tūkst. galvijų, arba 31,3 tūkst. t skerdienos. Papildomai į Lietuvą įvežta 4,3 tūkst. t jautienos ir 8,7 tūkst. gyvų galvijų, iš jų 1,6 tūkst. veislinių. Dešimtadaliu sumažėjo veršelių eksportas.

Visų galvijų (bulių, karvių ir telyčių) supirkimo kainų tendencijos buvo panašios.

Vidutinė bulių supirkimo kaina (839 Lt/100 kg) buvo 27 proc. didesnė nei per tą patį 2007-ųjų laikotarpį (1 pav.). 2008 metų rugsėjo pabaigoje (40-ąją savaitę) didžiausios O2 bulių supirkimo kainos buvo Graikijoje (1346 Lt/100 kg), Maltoje (1237 Lt/100 kg) ir Danijoje (1122 Lt/100 kg), mažiausios – Latvijoje (678 Lt/100 kg), Estijoje (759 Lt/100 kg) ir Rumunijoje (777 Lt/100 kg).

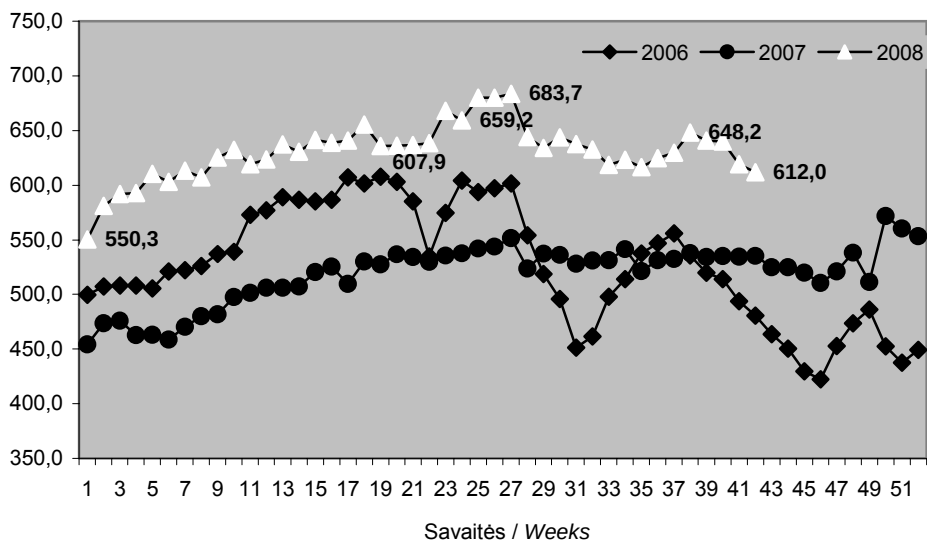

1 pav. Jaunų bulių skerdenų supirkimo kainos 2006–2008 metais, Lt/100 kg
Figure 1. Purchase prices of young bull carcasses in 2006–2008, Lt/100 kg

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

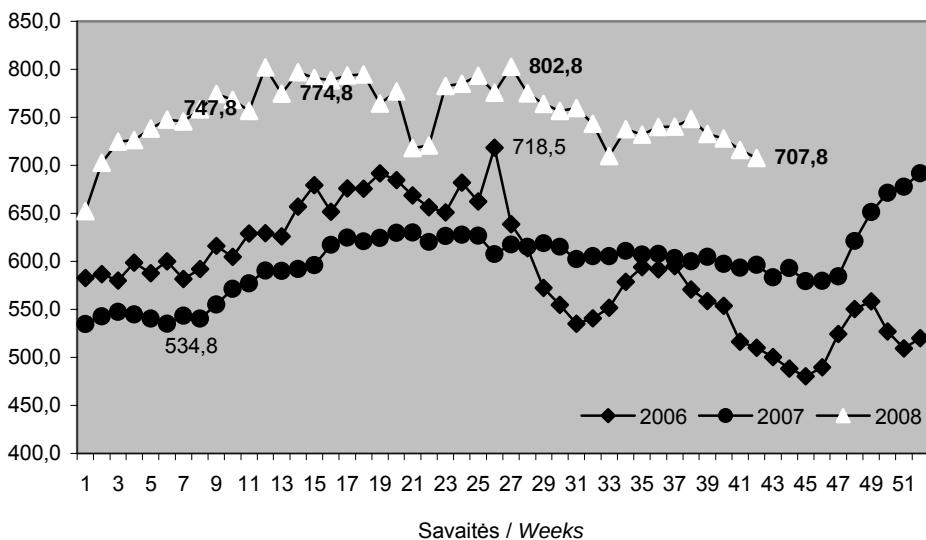
2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais karvių vidutinė supirkimo kaina (630 Lt/100 kg) buvo 22 proc. didesnė nei 2007-ųjų tą patį laikotarpį (2 pav.). 2008 metų rugsėjo mėnesio pabaigoje (40-ąją savaitę) didžiausios P2 klasės karvių supirkimo kainos buvo Liuksemburge (898 Lt/100 kg), Airijoje (797 Lt/100 kg) ir Nyderlanduose (759 Lt/100 kg), mažiausios – Slovakijoje (501 Lt/100 kg), Portugalijoje (517 Lt/100 kg) ir Estijoje (526 Lt/100 kg).

Vidutinė telyčių supirkimo kaina (754 Lt/100 kg) buvo 27 proc. didesnė nei per tą patį 2007-ųjų laikotarpį (3 pav.). 2008 metų rugsėjo pabaigoje (40-ąją savaitę) didžiausios O3 klasės telyčių supirkimo kainos buvo Graikijoje (1290 Lt/100 kg), Jungtinėje Karalystėje (1150 Lt/100 kg) ir Airijoje (1072 Lt/100 kg), mažiausios – Latvijoje (626 Lt/100 kg), Estijoje (718 Lt/100 kg) ir Lietuvoje (741 Lt/100 kg).

2 pav. Karvių skerdenų supirkimo kainos 2006–2008 metais, Lt/100 kg
Figure 2. Purchase prices of cow carcasses in 2006–2008, Lt/100 kg

Šaltinis: ŽŪMPRIŠ.

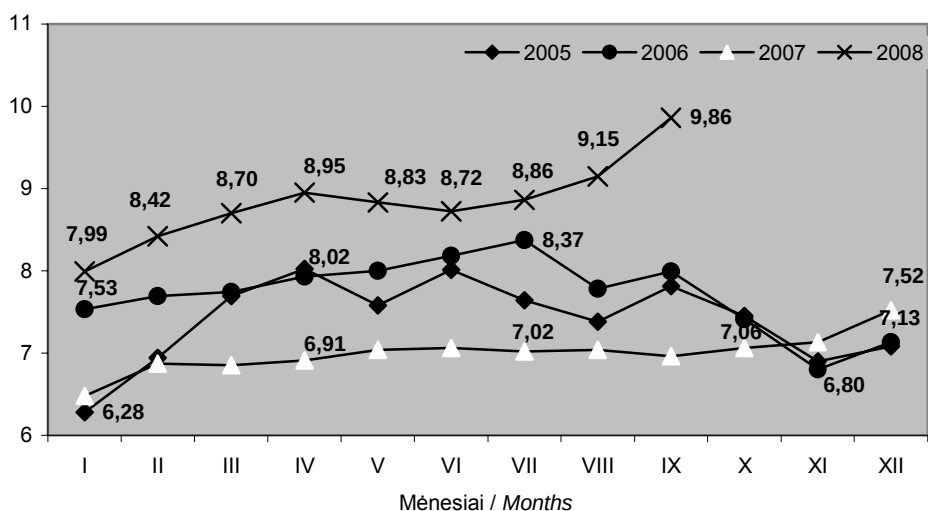
3 pav. Telyčių skerdenų supirkimo kainos 2006–2008 metais, Lt/100 kg
Figure 3. Purchase prices of heifer carcasses in 2006–2008, Lt/100 kg

Šaltinis: ŽŪMPRIŠ.

Galvijų supirkimo kainos Lietuvoje, ES ir Lenkijoje 2008 metų 40-ąją savaitę
Cattle purchase prices in Lithuania, EU and Poland in the 40th week of 2008

Galvijų rūšis Kind of cattle	Kaina / Price, Lt/100 kg			Lietuva, palyginti su ES/Lenkija, proc. Lithuania compared to EU/Poland, %
	Lietuvoje Lithuania	ES / EU	Lenkijoje Poland	
Jauni buliai (vidutiniškai) Young bulls (average)	810,4	1129,1	914,0	72/89
Jauni buliai (O2) Young bulls	806,2	980,2	894,6	82/90
Karvės (vidutiniškai) Cows (average)	642,2	844,9	738,2	76/87
Karvės (P2) Cows	630,1	701,6	656,0	90/96
Telyčios (vidutiniškai) Heifers (average)	731,0	1126,0	803,8	65/91
Telyčios (O3) Heifers	741,0	972,0	800,4	76/93

Šaltinis: Europos Komisijos duomenys.

4 pav. Lietuvos gamintojų jautienos kainos 2005–2008 metais, Lt/kg
Figure 4. Average producer prices of beef in Lithuania in 2005–2008, Lt/kg

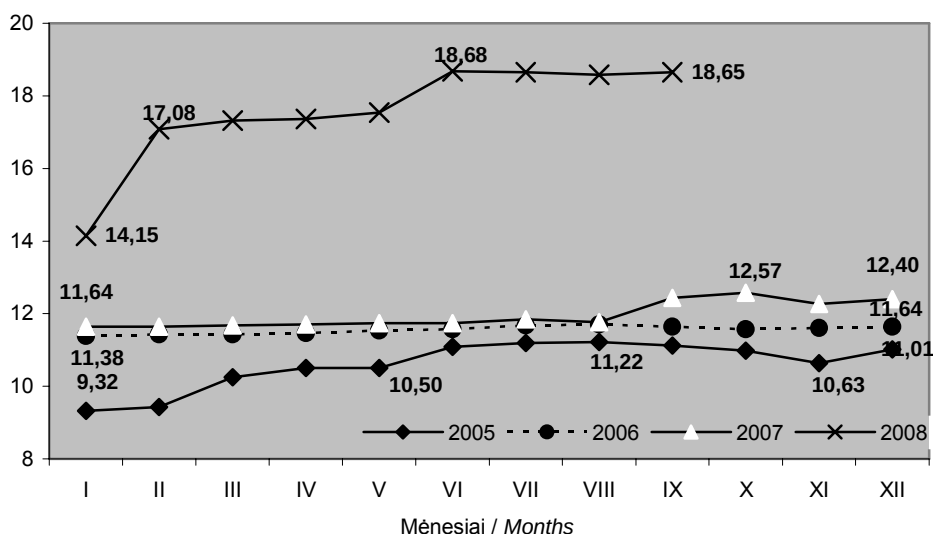
Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Ilgą laiką galvijų supirkimo kainos Lietuvoje gerokai atsiliko nuo ES šalių vidurkio, tačiau 2008 metų pradžioje dėl galvijų stygiaus jos pradėjo didėti ir balandžio–birželio mėnesiais pasiekė Lenkijos lygį, o už ES vidurkį buvo 20 procentinių punktų mažesnės. Tačiau III ketvirtį Lenkijoje kainos buvo apie 10 proc. didesnės nei Lietuvoje (4 lentelė).

Vidutinė jautienos skerdienos didmeninė kaina 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais buvo 28 proc. didesnė nei atitinkamu 2007 metų laikotarpiu – beveik tiek, kiek padidėjo galvijų supirkimo kainos (4 pav.). Palyginti su 2007 metų rugsėju, ji buvo 42 proc. didesnė.

Didėjant jautienos didmeninei kainai, kilo ir mažmeninė (5 pav.). Mažmeninė I kategorijos jautienos su kaulu vidutinė kaina Lietuvoje 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais, palyginti su 2007-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, buvo 49 proc. didesnė, o birželio mėnesį – net 59 proc.

Kitų jautienos gaminių (5 lentelė) kainų augimo tempai analogiški.

5 pav. I kategorijos jautienos su kaulu mažmeninė kaina 2005–2008 metais, Lt/kg
Figure 5. Retail prices of beef with bone (category I) in 2005–2008, Lt/kg

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

5 lentelė / Table 5

Kai kurių jautienos gaminių mažmeninės kainos Lietuvoje
2007 ir 2008 metų rugsėjo mėnesį, Lt/kg
Retail prices of selected beef products in Lithuania in September 2007 and 2008, Lt/kg

Gaminio pavadinimas Name of product	Vidutinė kaina / Average price		
	2007-09-27	2008-09-25	pokytis / change, %
Kumpis su kaulu / Ham, with bone	13,96	19,11	137
Kumpis be kaulo / Ham, boneless	16,98	23,43	138
Nugarinė / Sirloin	18,97	29,79	157
Malta jautiena / Minced beef	10,99	13,86	126

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

Tarp kitų ES šalių Lietuvos sostinėje jautienos nugarinės mažmeninė kaina (6 lentelė) buvo didesnė nei Rygoje, Prahoje ir Budapešte. Didžiausias šio produkto metinis kainos augimas buvo Stokholme ir Vilniuje.

6 lentelė / Table 6

**Jautienos nugarinės mažmeninė kaina kai kurių ES šalių sostinėse
2007 ir 2008 metų rugsėjo mėnesį, Lt/kg**
*Retail prices of beef sirloin in the capital cities of selected EU countries
in September 2007 and 2008, Lt/kg*

Sostinė / Capital city	2007	2008	%
Ryga	18,67	21,52	115,3
Praha	20,30	23,30	114,8
Budapeštas	22,79	23,86	104,7
Vilnius	17,95	29,99	167,1
Talinas	25,30	32,14	127,0
Helsinkis	34,25	43,60	127,3
Stokholmas	25,73	48,02	186,6
Amsterdamas	61,98	68,33	110,2
Berlynas	94,76	113,60	119,9
Varšuva	53,99	n.d.	

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

Užsienio prekyba. Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro duomenimis, per 2008 metų sausio–spalio mėnesius eksportuota 124,3 tūkst. veršelių, 8 proc. mažiau nei per tą patį 2007-ųjų laikotarpį. Beveik 83 proc. veršelių išvežta į Nyderlandus, Ispaniją, Lenkiją ir Izraelį. Vertinė išraiška veršelių eksportas sudarė apie 12 proc. viso mėsos sektoriaus eksporto.

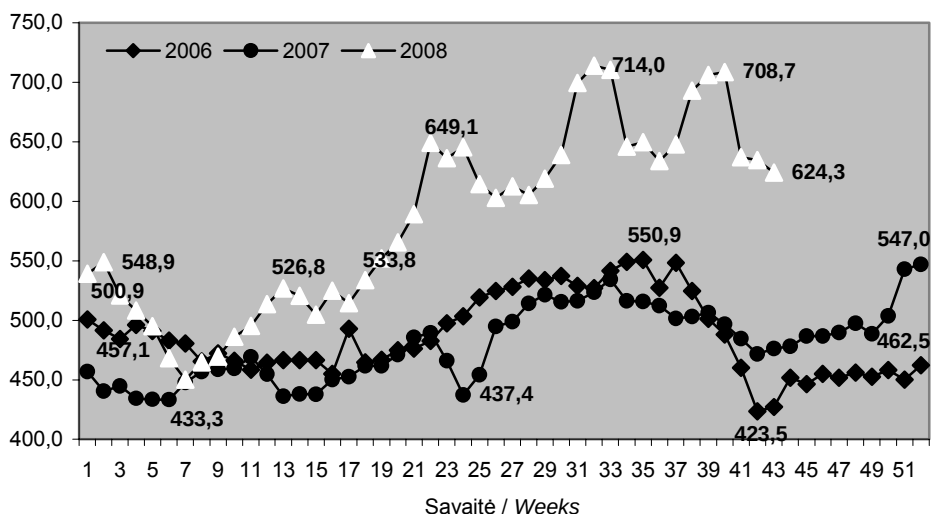
Statistikos departamento prie LRV duomenimis, per 2008 metų sausio–spalio mėnesius į užsienį išvežta 17,9 tūkst. t jautienos už 184,8 mln. Lt. Eksportuota 20 proc. mažiau nei per 2007-ųjų atitinkamą laikotarpį, tačiau vertine išraiška – 1,4 proc. daugiau. Daugiausia jautienos išvežta į Rusiją (47 proc.), Nyderlandus (12 proc.) ir Italiją (8 proc.). Į ES šalis eksportuota 49 proc. jautienos.

Už jautienos eksportą į trečiąsias šalis per 2008 metų sausio–spalio mėnesius išmokėta 20,2 mln. Lt eksporto grąžinamųjų išmokų, tai 20 proc. daugiau nei per tą patį 2007 metų laikotarpį.

Per 2008 metų devynis mėnesius jautienos importas vertine išraiška buvo beveik 1,5 karto didesnis, tačiau jo kiekis sudarė tik apie 6 proc. bendro mėsos importo. Pusė jautienos įvežta iš Latvijos, 27 proc. – iš Lenkijos. Net 2 kartus išaugo gyvų galvijų importas. Iš Lenkijos jų įvežta 5 tūkst., o iš Latvijos – 2,9 tūkst.

KIAULIENA / PORK

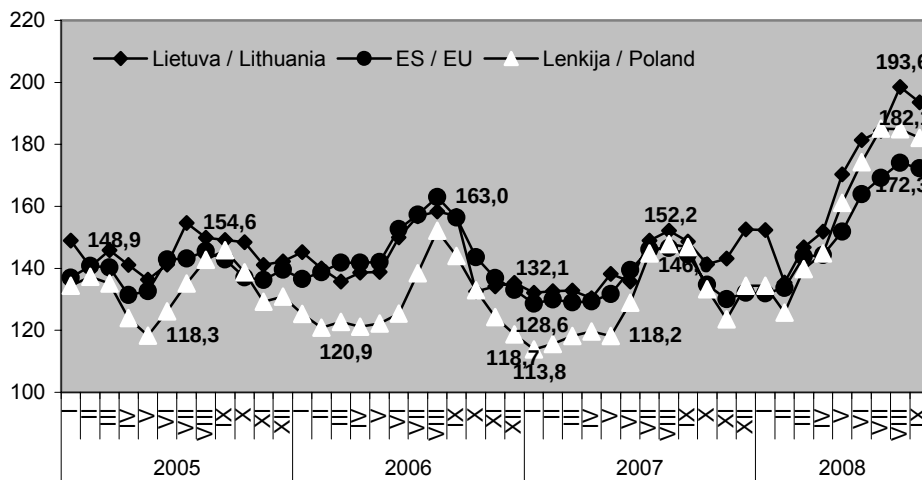
Statistikos departamento prie LRV duomenimis, per 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesius skerdyklos ir mėsos perdirbimo įmonės supirko 489,2 tūkst. kiaulių, arba 37,5 tūkst. t skerdienos. Į Lietuvą įvežta dar 53,8 tūkst. t kiaulienos ir 41,7 tūkst. gyvų kiaulių. Vidutinė kiaulių supirkimo kaina (584 Lt/100 kg) buvo 23 proc. didesnė nei per tą patį 2007-ųjų laikotarpį (6 pav.).

6 pav. Kiaulių supirkimo (skerdenos svoriu) kainos 2006–2008 metais, Lt/100 kg
Figure 6. Purchase prices of pork (carcass weight) in 2006–2008, Lt/100 kg

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

Ilgai (2003–2007 m.) nesikeitusios kiaulių supirkimo kainos didėti pradėjo balandžio mėnesį, kaip ir visose ES šalyse. Nors grūdų kainos kilo nuo 2006 metų, tik 2008 metų I ketvirtį pašarų kaina viršijo 2002 metų lygį.

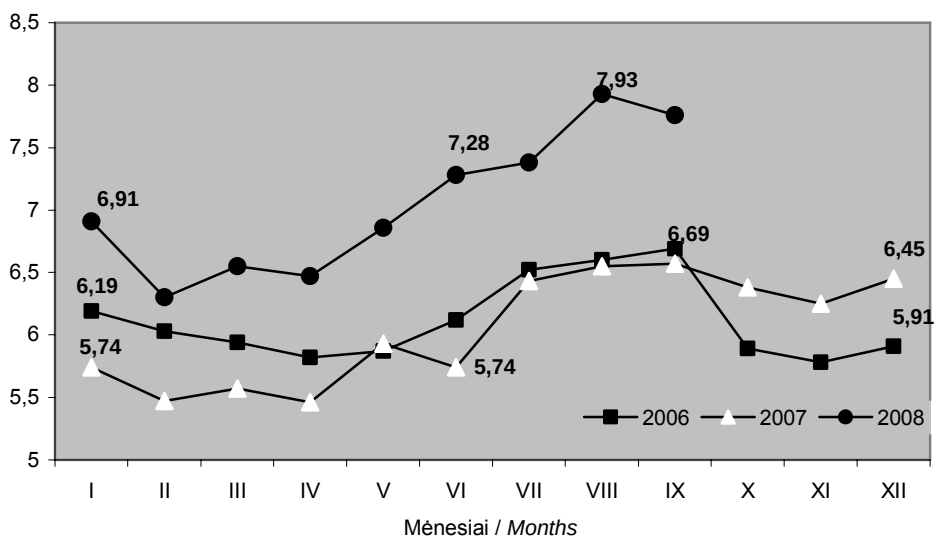
**7 pav. Kiaulių supirkimo (skerdenos svoriu) kainos 2006–2008 metais
 Lietuvoje, ES ir Lenkijoje, eurai/100 kg**

Figure 7. Purchase prices of pork (carcass weight) in Lithuania, EU and Poland in 2006–2008, EUR/100 kg

Šaltinis: Europos Komisijos duomenys.

Kiaulių supirkimo kaina Lietuvoje didesnė už ES vidurkį (rugsėjo mėn. – 12 proc.) ir Lenkijos (6 proc.) (7 pav.).

2008 metų rugsėjo mėnesį didžiausios kiaulių supirkimo kainos buvo Graikijoje (730 Lt/100 kg), Rumunijoje (680 Lt/100 kg) ir Italijoje (677 Lt/100 kg), mažiausios – Danijoje (512 Lt/100 kg), Suomijoje (521 Lt/100 kg) ir Prancūzijoje (547 Lt/100 kg).

8 pav. Lietuvos gamintojų parduotos kiaulienos vidutinės kainos 2006–2008 metais, Lt/kg
Figure 8. Average producer prices of pork in Lithuania in 2006–2008, Lt/kg

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Palyginti su 2007 metų rugsėju, kiaulienos skerdienos didmeninė kaina (8 pav.) per metus išaugo 18 proc. Tiek pat didesnė buvo ir vidutinė devynių mėnesių kaina (tai 5 procentiniais punktais mažiau nei kiaulių supirkimo kainų augimas).

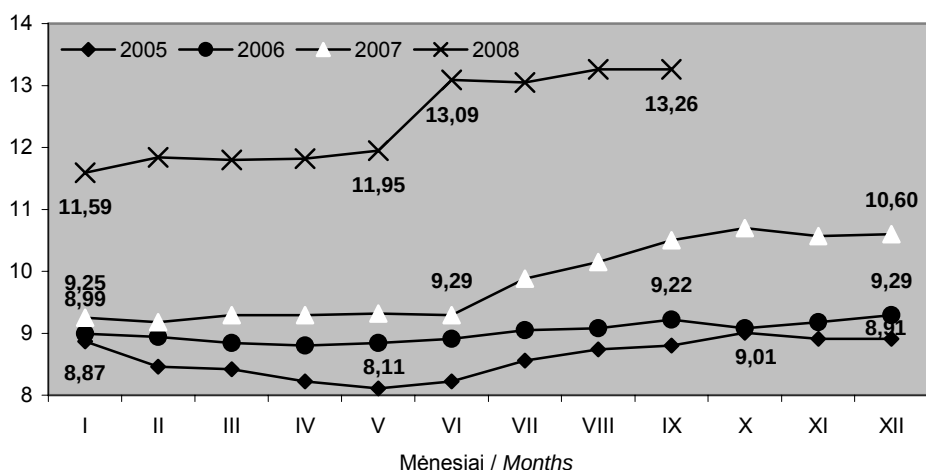
Didėjant kiaulienos didmeninei kainai, augo ir mažmeninė (9 pav.). Mažmeninė I kategorijos kiaulienos su kaulu vidutinė kaina Lietuvoje 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais, palyginti su 2007-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, buvo 30 proc. didesnė, o birželį – net 41 proc. Kitų kiaulienos gaminių (7 lentelė) kainų augimo tempai analogiški. Dešrų (8 lentelė) kainų augimas buvo didesnis (20–37 proc.).

Tarp kitų ES šalių Lietuvos sostinėje kiaulienos nugarinė kainavo (9 lentelė) daugiau nei Rygoje, Prahoje ir Budapešte.

„Vienos“ dešrelių kainos Vilniuje gana aukštos, dvigubai didesnės nei Taline (10 lentelė).

Užsienio prekyba. Per 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesius už 338 mln. Lt įvežta 53,8 tūkst. t kiaulienos, arba 1,8 karto daugiau nei per 2007-ųjų tą patį laikotarpį. Daugiausia šios mėsos importuota iš Lenkijos (33 proc.), Vokietijos (26 proc.) ir Estijos (12 proc.).

Iš šalies į Rusiją išvežta 246 tūkst. kiaulių už 102 mln. Lt. Iš viso kiaulių eksportas per metus išaugo 1,8 karto. Kiaulienos eksportuota tik 3,8 tūkst. t.

9 pav. Kiaulienos su kaulu mažmeninė kaina 2005–2008 metais, Lt/kg
Figure 9. Retail prices of pork with bone in 2005–2008, Lt/kg

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

7 lentelė / Table 7

**Kai kurių kiaulienos gaminių mažmeninės kainos Lietuvoje
2007 ir 2008 metų rugsėjo mėnesį, Lt/kg**

Retail prices of selected pork products in Lithuania in September 2007 and 2008, Lt/kg

Gaminio pavadinimas Name of product	Vidutinė kaina / Average price		
	2007-09-27	2008-09-25	pokytis / change, %
Kumpis su kaulu / Ham, with bone	9,99	13,21	132
Kumpis be kaulo / Ham, boneless	12,98	15,43	119
Sprandinė / Neck	16,96	18,50	109
Nugarinė / Terderloin	17,98	19,97	111
Šoninė / Side	9,99	12,53	125
Malta kiauliena / Minced pork	8,99	10,10	112

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

8 lentelė / Table 8

Dešrų mažmeninės kainos 2007 ir 2008 metų rugsėjo mėnesį, Lt/kg

Retail prices of sausages in September 2007 and 2008, Lt/kg

Dešros / Sausages	Vidutinė kaina / Average price		
	2007-09-27	2008-09-25	%
Pieniškos / Cooked	16,43	19,67	120
Šalto rūkymo / Cold-smoked	34,69	47,49	137
Karšto rūkymo / Hot-smoked	19,29	24,25	126

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

**Kiaulienos nugarinės mažmeninė kaina kai kurių ES šalių sostinėse
2007 ir 2008 metų rugsėjo mėnesį, Lt/kg**
*Retail prices of pork tenderloin in the capital cities of selected EU countries
in September 2007 and 2008, Lt/kg*

Sostinė / Capital city	2007	2008	%
Praha	15,23	14,30	93,9
Budapeštas	16,86	17,61	104,4
Ryga	19,16	19,46	101,6
Vilnius	17,59	19,99	113,6
Varšuva	20,56	20,61	100,2
Talinas	19,92	22,17	111,3
Helsinkis	28,07	22,67	80,8
Stokholmas	18,37	25,84	140,7
Berlynas	15,17	26,21	172,8
Amsterdamas	50,58	49,42	97,7

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

**„Vienos“ dešrelių mažmeninė kaina kai kurių ES šalių sostinėse
2007 ir 2008 metų rugsėjo mėnesį, Lt/kg**
*Retail prices of Vienna sausages in the capital cities of selected EU countries
in September 2007 and 2008, Lt/kg*

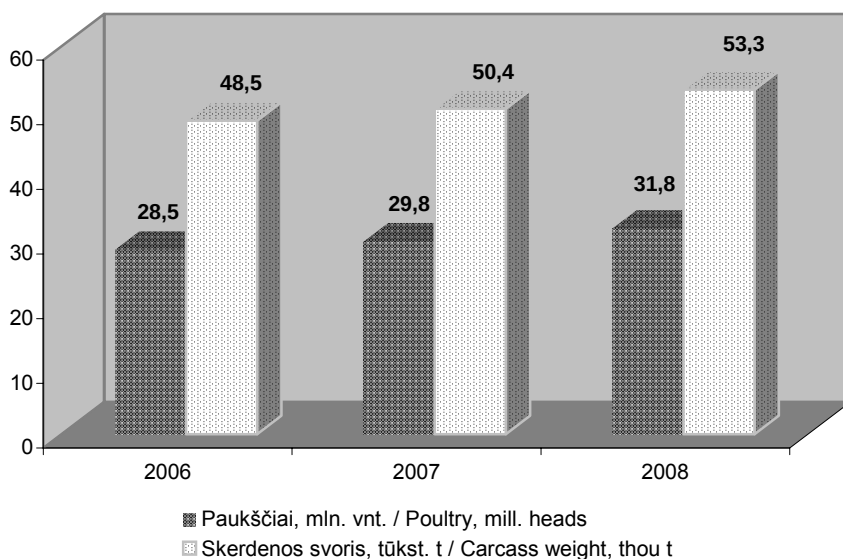
Sostinė / Capital city	2007	2008	%
Talinas	9,68	10,13	104,6
Ryga	11,05	15,18	137,4
Helsinkis	16,77	17,15	102,3
Varšuva	15,97	17,97	112,5
Berlynas	18,28	19,66	107,5
Praha	13,97	19,75	141,4
Vilnius	16,25	21,58	132,8
Stokholmas	20,25	24,89	122,9
Amsterdamas	31,03	30,44	98,1

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

PAUKŠTIENA / POULTRY

Vidaus rinka. Per keletą pastarųjų metų paukštienos kaina Lietuvoje pakilo daugiau nei ketvirtadaliu. Tačiau dėl to jos konkurencingumas labai nenukentėjo, nes aplinkinėse rinkose kaina augo panašiais tempais. Į kainų kilimą nesureagavo ir paukštienos paklausa vidaus rinkoje – ji ir toliau didėjo. Tai galima paaiškinti tuo, kad, brangstant visai mėsai, paukštiena vis dar išlieka pigiausia.

Esant tokiai situacijai Lietuvoje kasmet plečiama paukštienos gamyba, superkama ir paskerdžiama vis daugiau paukščių. Per 2008 metų sausio–spalio mėnesius, palyginti su 2007-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, paukštienos apimtys išaugo daugiau nei 5,8 proc. (10 pav.). Daugiausia paskersta viščiukų broilerių, iš jų pagaminta 88,5 proc. paukštienos.

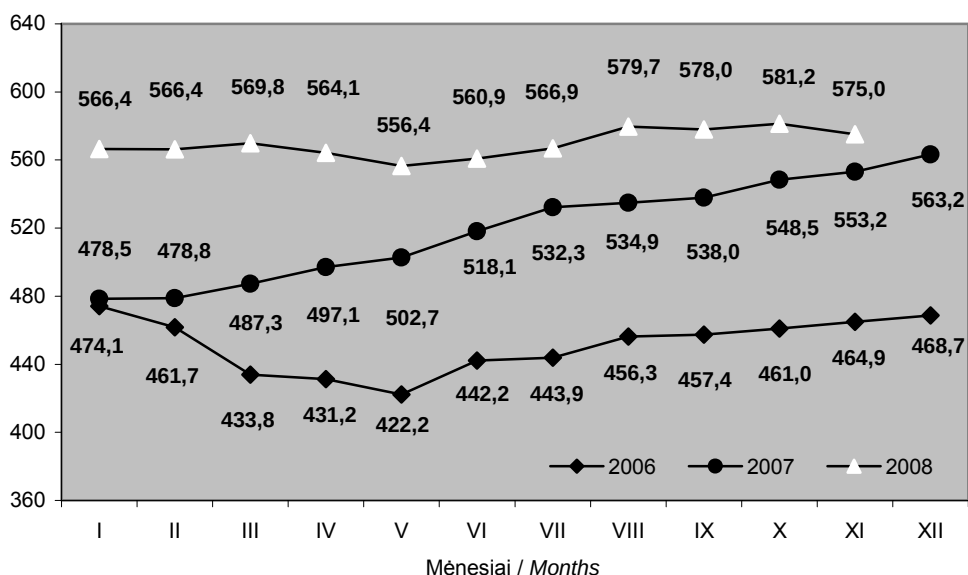

10 pav. Paukščių supirkimas 2006–2008 metų sausio–spalio mėnesiais Lietuvoje
Figure 10. Purchase of poultry in Lithuania in January–October 2006–2008

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

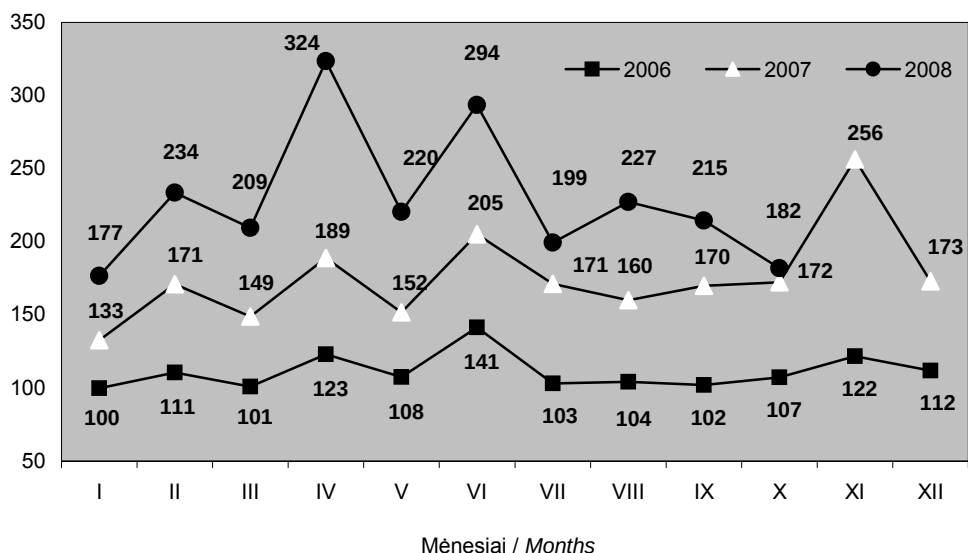
Per pastaruosius trejus metus Lietuvoje vištienos pardavimo kaina pati didžiausia buvo 2008 metų spalio mėnesį (11 pav.). Lyginant 2008 metų sausio–lapkričio mėnesius su tuo pačiu laikotarpiu 2007-aisiais ir 2006-aisiais, matyti, kad vištienos vidutinė kaina išaugo atitinkamai 10,5 ir 26,6 proc. (2 pav.).

Kainos padidėjimui Lietuvoje galėjo turėti įtakos auganti vištienos paklausa ir pašarinių grūdų kainos, nuo kurių priklauso paukščių lesalų kaina. 2008 metų sausio–spalio mėnesiais lesalai kainavo apie 36,4 proc. brangiau nei pernai tuo pačiu laikotarpiu ir apie 107,3 proc. – nei 2006-aisiais (12 pav.).

11 pav. Vištų skerdenų vidutinė pardavimo kaina Lietuvoje 2006–2008 metais, Lt/100 kg
Figure 11. Producer price of chicken carcasses in Lithuania in 2006–2008, Lt/100 kg

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

12 pav. Paukščių kombinuotųjų pašarų kainų pokyčiai Lietuvoje 2006–2008 metais, proc.
Figure 12. Changes in purchase prices of compound feeding stuffs for poultry in Lithuania in 2006–2008, per cent

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Tačiau net ir žymiai pakilus lietuviškos vištienos pardavimo kainai, 2008 metų sausio–lapkričio mėnesiais ji išliko konkurencinga tarp kitų ES šalių (11 lentelė). Palyginti su 2007-ųjų tuo pačiu metu, labiausiai vištiena pabrango Čekijoje – 26,9 proc., atpigo Ispanijoje – 9,9 proc. Didžiausia jos didmeninė kaina buvo Kipre (36,2 proc. viršijo ES vidurkį), o žemiausia – Jungtinėje Karalystėje (24,6 proc. mažesnė už vidurkį). Lietuviškos vištienos didmeninė kaina buvo 8,8 proc. mažesnė nei ES vidurkis.

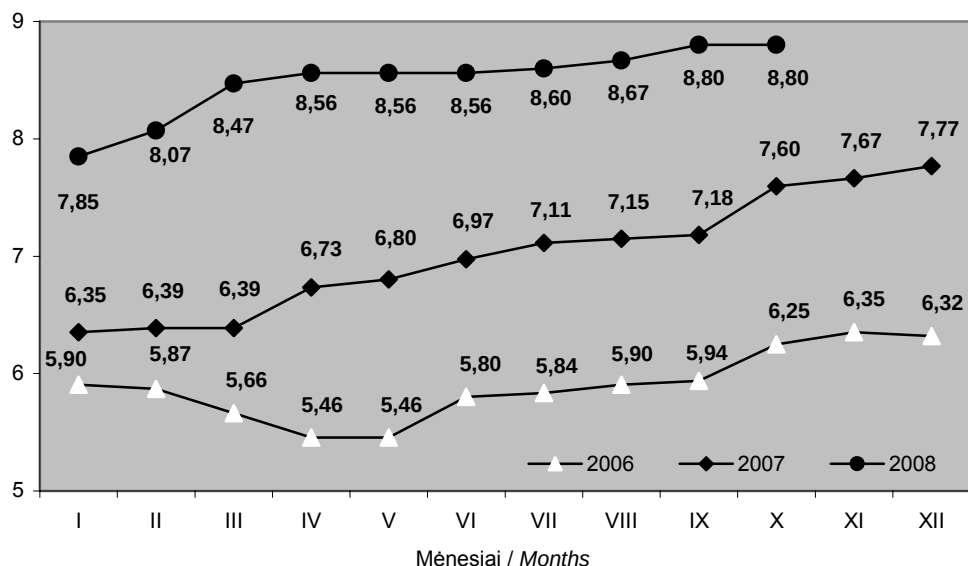
11 lentelė / Table 11

Vištų skerdenų vidutinė pardavimo kaina
2007 ir 2008 metų sausio–lapkričio mėnesiais ES valstybėse, Lt/100 kg
Producer price of chicken carcasses in EU countries in January–November 2007 and 2008, Lt/100 kg

Šalis / Country	2007	2008	Pokytis, proc. Change, %
Jungtinė Karalystė / United Kingdom	504,8	470,8	93,3
Lenkija / Poland	456,9	487,9	106,8
Bulgarija / Bulgaria	475,4	550,5	115,8
Lietuva / Lithuania	519,6	569,5	109,6
Belgija / Belgium	564,1	576,9	102,3
Portugalija / Portugal	581,3	581,9	100,1
Ispanija / Spain	648,5	584,6	90,1
Rumunija / Romania	602,6	596,4	99,0
Malta / Malta	585,8	605,4	103,4
Nyderlandai / Netherlands	579,9	608,8	105,0
Airija / Ireland	596,6	616,0	103,2
Slovakija / Slovakia	632,7	631,2	99,8
Austrija / Austria	639,1	655,3	102,5
Italija / Italy	673,1	665,9	98,9
Slovėnija / Slovenia	638,4	681,1	106,7
Latvija / Latvia	615,4	682,6	110,9
Čekija / Czech Republic	546,6	693,5	126,9
Estija / Estonia	639,1	694,0	108,6
Vengrija / Hungary	631,4	694,3	110,0
Danija / Denmark	584,9	701,0	119,9
Švedija / Sweden	619,8	710,4	114,6
Graikija / Greece	697,7	735,8	105,5
Prancūzija / France	715,1	765,7	107,1
Suomija / Finland	674,1	781,8	116,0
Vokietija / Germany	758,9	790,7	104,2
Kipras / Cyprus	771,4	850,3	110,2
ES / EU	608,9	624,4	102,5

Šaltinis: Europos Komisijos duomenys.

Vištiena, visą laiką brangusi mažmeninėje rinkoje kainavo 12,1 proc. daugiau nei sausio mėnesį. Tačiau palyginus 2008 metų sausio–spalio mėnesius su 2007-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, matyti, kad vištienos kainos buvo išaugusios net 23,7 proc. (13 pav.).

13 pav. Mažmeninė vištienos kaina Lietuvoje 2006–2008 metais, Lt/kg
Figure 13. Retail prices of chicken meat in Lithuania in 2006–2008, Lt/kg

Šaltinis: Statistikos departamento prie LRV duomenys.

Žemės ūkio rūmų duomenimis, turguje vištienos kainos 2008 metų sausio–spalio mėnesiais taip pat didėjo. Nuo metų pradžios jos išaugo 9 proc. Sausio–spalio mėnesiais vištienos kaina turguje buvo vidutiniškai 27,7 proc. didesnė negu pernai atitinkamu laikotarpiu. Turguje vištiena kainavo apie 34,7 proc. pigiau nei prekybos centruose.

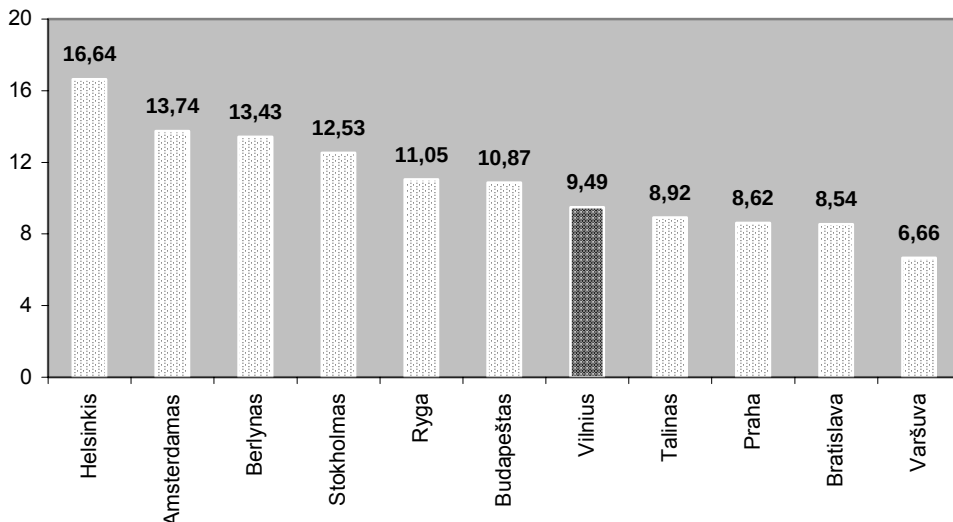
2008 metais mažmeninės paukštienos kainos kilo ir kitose ES šalyse. Lietuvoje rugsėjo mėnesį vištiena kainavo kur kas pigiau nei kitose ES valstybėse. Suomijos sostinės prekybos centruose vištienos kaina buvo 75,3 proc., o Latvijos – 16,4 proc. didesnė nei Vilniuje. Tačiau Vilniuje ji beveik 6,4 proc. viršijo Talino ir 42,5 proc. – Varšuvos kainą (14 pav.).

Atskirų paukštienos dalių mažmeninė kaina skiriasi. Brangiausiai Lietuvoje kainuoja paukščių krūtinėlės, o pigiausiai – sparneliai (12 lentelė). Tačiau vištų krūtinėlės 2008 metų sausio–spalio mėnesiais kainavo vidutiniškai 39,3 proc. mažiau nei kalakutų krūtinėlės.

Užsienio prekyba. Pastarųjų metų užsienio prekybos naminių paukščių (vištų, kalakutų, ančių, žąsų) mėsa balansas buvo neigiamas (15 pav.).

Lietuvoje 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais paukštienos importo apimtys 98,7 proc. viršijo eksporto kiekius. Tačiau vertine išraiška importas eksportą viršijo tik 19,4 proc. Taigi iš Lietuvos išvežama brangesnė, geros kokybės mėsa, pavyzdžiui, paukščių krūtinėlės, o įsivežama pigesnė. Per šį laikotarpį eksportuota 21,1 proc. mūsų šalyje pagamintos paukščių mėsos, t. y. 11,3 tūkst. t

už 78,4 mln. Lt, o importuota 22,4 tūkst. t paukštinės už 93,6 mln. Lt (apie 42 proc. Lietuvoje tuo metu pagamintos produkcijos).

**14 pav. Mažmeninės vištienos kainos kai kurių ES valstybių sostinėse
2008 metų rugsėjo mėnesį, Lt/kg**

Figure 14. Retail prices of chicken meat in the capital cities of selected EU countries in September 2008, Lt/kg

Šaltinis: ŽŪMPRIS.

12 lentelė / Table 12

**Kai kurių vištų dalių mažmeninė kaina Lietuvoje
2007 ir 2008 metų sausio–spalio mėnesiais, Lt/kg**

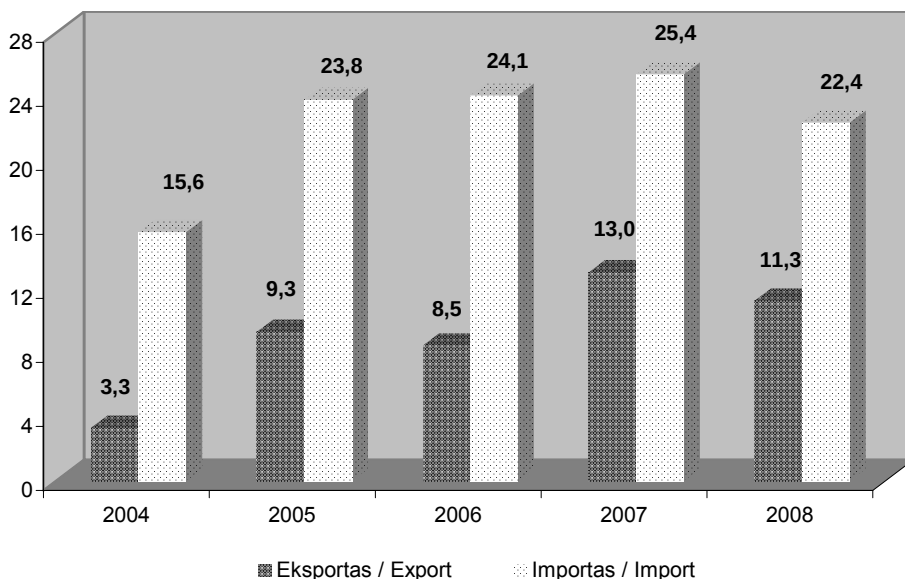
Retail price of selected chicken parts in Lithuania in January–October 2007 and 2008, Lt/kg

Vištų dalys / Chicken parts	2007	2008	Pokytis, proc. Change, %
Sparneliai / Wings	6,44	8,31	128,9
Blauzdelės / Drumsticks	7,68	9,74	126,9
Šlaunelės / Thighs	7,44	9,92	133,3
Krūtinėlės / Breasts	11,91	14,48	121,6

Šaltiniai: Žemės ūkio rūmų duomenys, ŽŪMPRIS.

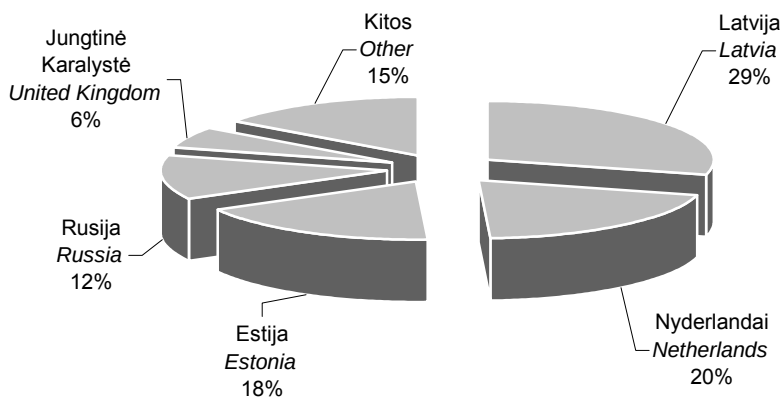
Per 2008 metų tris pirmuosius ketvirčius, palyginti su 2007-ųjų tuo pačiu laikotarpiu, mūsų šalis eksportavo 13,6 proc. mažiau naminių paukščių mėsos už 5,5 proc. mažesnę sumą. Importo apimtys buvo 11,9 proc. mažesnės, o suma, sumokėta už įsivežtą produkciją, sumažėjo 7,1 proc.

Didžiąją dalį naminių paukščių mėsos Lietuva eksportavo į Latviją (3,3 tūkst. t), Nyderlandus (2,3 tūkst. t) ir Estiją (2 tūkst. t) (16 pav.). Paukštiena buvo eksportuota į 13 ES šalių bei Rusiją, Beniną ir Kazachstaną.

15 pav. Lietuviškos paukštienos užsienio prekyba 2004–2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais, tūkst. t
Figure 15. Lithuanian foreign trade in poultry meat in January–September 2004–2008, thou t

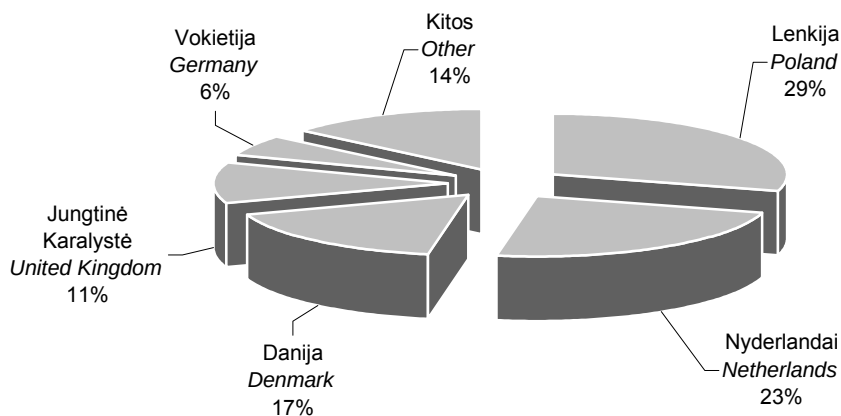
Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė.

16 pav. Paukštienos eksporto struktūra 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais
Figure 16. Structure of poultry meat export in January–September 2008

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė.

Daugiausia paukštienos į Lietuvą per 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesius, kaip ir anksčiau, įvežta iš Lenkijos (6,6 tūkst. t), Nyderlandų (5,3 tūkst. t) ir Danijos (3,8 tūkst. t.) (17 pav.). Likusi paukštienos dalis importuota iš dar 9 ES šalių ir Ukrainos.

17 pav. Paukštienos importo struktūra 2008 metų sausio–rugsėjo mėnesiais
Figure 17. Structure of poultry meat import in January–September 2008

Šaltinis: ŽŪM užsienio prekybos duomenų bazė.

Prognozė. Vištienos vartojimas nuolat didėjo, brangstant ne tik šiai, bet ir kitoms mėsos rūšims. Tikėtina, kad paukštienos vartojimas ir toliau nemažės. Auganti paukštienos paklausa sudaro sąlygas kilti jos kainai, tačiau šį procesą gali pristabdyti pastaruoju metu pradėję pigti paukščių lesalai.

KIAUŠINIAI / EGGS

Smarkiai pabrangus paukščių lesalams, Lietuvoje ir ES kiaušinių kainos labai išaugo. Dėl šios priežasties lietuviškų kiaušinių kainos tapo nebe tokios konkurencingos. Dėl to ėmė mažėti eksportas, teko mažinti šių produktų gamybą ir dedeklių pulkus.

Vidaus rinka. Kiaušinių surinkimas pastaraisiais metais mažėjo (1 pav.) 2008 metais sausio–rugsėjo mėnesiais jų surinkta apie 0,7 proc. mažiau nei 2007-ųjų ir 2,1 proc. – nei 2006-ųjų atitinkamu laikotarpiu.

Per 2008 metų sausio–spalio mėnesius Lietuvoje supirkta apie 46 proc. surinktų kiaušinių (358,2 mln.). Prieš metus šis rodiklis siekė apie 52 proc. 2008 metų sausio–spalio mėnesiais kiaušinių supirkimas, palyginti su 2007-ųjų tuo pačiu metu, sumažėjo 11,7 proc. Ypač supirkimų apimtys buvo kritusios balandžio mėnesį, palyginti su kovo mėnesiu – daugiau nei 55,7 proc., o su 2007-ųjų balandžiu – 53,2 proc. (2 pav.). Remiantis ankstesnių metų duomenimis, numatomą supirkti kiaušinių kiekį sunku prognozuoti, nes kasmet jis labai skiriasi. Nors atsižvelgiant į paskutiniųjų mėnesių duomenis galima numatyti, kad supirkimas ir artimiausiu metu bus mažesnis nei pernai atitinkamu laikotarpiu.